

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060206

DOM
2017-07-20
Stockholm

Mål nr
F 3665-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-03-27 i mål nr F 4656-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

L N

Ombud: Advokat S A

Motpart

Rönnängs Brygga samfällighetsförening, 717914-2927

Ombud: P A

SAKEN

Klandertalan enligt lagen om förvaltning av samfälligheter

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
2. Med upphävande av punkten 2 i mark- och miljödomstolens dom stadfäster Mark- och miljööverdomstolen den förlikning som parterna träffat och som framgår av bilaga B till Mark- och miljööverdomstolens dom.

Dok.Id 1359305

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Sedan L N överklagat mark- och miljödomstolens dom har parterna träffat den förlikning som återges i bilaga B. Parterna har begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva punkten 2 i mark- och miljödomstolens dom och stadfästa förlikningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det finns inget hinder mot att stadfästa förlikningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C

Överklagande senast den 2017-08-17

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs, Ingrid Åhman, referent, och Eywor Helmenius (deltar ej i beslutet om prövningstillstånd) samt tekniska rådet Karina Liljeroos.

Föredragande har varit Susanne Schultzberg

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-03-27
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr F 4656-16

KÄRANDE

L N

Ombud: Advokat S A

SVARANDE

Rönnängs Brygga Samfällighetsförening, 717914-2927

Ombud: P A

SAKEN

Klandertalan enligt samfällighetslagen

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen ogillar käromålet.
2. L N ska betala ersättning till Rönnängs Brygga Samfällighetsförening för dess rättegångskostnader med 51 750 kr, som avser ombudsarvode inklusive mervärdesskatt, jämte ränta enligt lag.

Dok.Id 357207

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		

BAKGRUND

Vid en *extra föreningsstämma* i Rönnängs Brygga Samfällighetsförening den 29 november 2016 beslutade stämman att upphäva två beslut som tagits på årsstämman den 14 maj 2016 (§ 6). Det ena beslutet avsåg förlängning av ett avtal med bolaget SBC AB ang. teknisk och administrativ förvaltning för att sköta anläggningssamfälligheten, och det andra avsåg godkännande av styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd. Vidare beslutade stämman att godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat samt debiteringslängd (§ 7) och att ge styrelsen befogenhet att fatta beslut i fråga om upphandling av erforderlig teknisk/ administrativ förvaltning för att sköta anläggningssamfälligheten Ga:8 och Ga:9 (§ 8).

I beslut den 18 januari 2017 avslag mark- och miljödomstolen ett yrkande om att besluten under §§ 6, 7 och 8 från extrastämman skulle inhiberas.

Mark- och miljödomstolen har i beslut den 29 juni 2016 förordnat att vidare åtgärder för verkställighet av beslutet under § 11 i protokollet från årsstämman i Rönnängs Brygga Samfällighetsförening den 14 maj 2016 – att godkänna styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd – inte får vidtas (Mål nr F 2254-16). Vi slutlig prövning av det målet har domstolen i dom den 20 januari 2017 upphävt beslutet i § 11. Domen har överklagats till Mark- och miljööverdomstolen (Mål nr 1264-17).

YRKANDEN M.M.

L N har klandrat stämmobesluten och yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva §§ 6, 7 och 8 från extra stämman. Hon har även yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Rönnängs Brygga Samfällighetsförening har yrkat att mark- och miljödomstolen ska avslå L Ns yrkanden och begärt ersättning för sina rättegångskostnader.

L N har som grunder anfört att besluten strider mot stadgar och lag och inte beaktar klagandens enskilda intressen i skäligen omfattning samt att besluten inte tillgodoser medlemmarnas gemensamma bästa. Hon har utvecklat sin talan enligt i huvudsak följande. Beslutet (§ 6 och § 7) strider mot stadgarna § 16 sista stycket, om vilka ärenden som får tas upp på extrastämman. Enligt stadgarna ska frågor om utgifts- inkomststat samt debiteringslängd behandlas på ordinarie stämman (§ 16, punkt 8). Beslutet (§ 6 och § 7) strider mot lag om förvaltning av samfälligheter (1973:1150) § 41 och § 42, där det anges att föreningsstämman ska godkänna utgifts- och inkomststat, samt att debiteringslängden ska läggas fram på föreningsstämman. Varken lagtext eller stadgar medger att frågor om utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd ska kunna tas upp på extrastämman. Styrelsen har inte svarat på frågan om tillgängliga medel inte räckte till betalning av klar och förfallen skuld. Styrelsen har haft möjlighet, men avstått att lägga fram särskild debiteringslängd jämlikt lag om förvaltning av samfälligheter § 43. Istället har styrelsen i strid mot lag och stadgar, och under påstående att det inte finns någon juridiskt bindande debiteringslängd, valt att ta upp sådana frågor som ska behandlas på ordinarie stämman. Beslutet om utgifts- och inkomststat strider också mot stadgarna § 11 som anger att verksamhetsåret ska vara detsamma som kalenderår.

Av stadgarna framgår att frågor om utgifts- inkomststat samt debiteringslängd ska behandlas på ordinarie stämman. Frågan har felaktigt behandlats på extrastämman. Skälet att förfarandet är strider mot stadgarna framgår av stadgarna § 16 som anger vad som ska finnas med på dagordning vid stämman.

I stadgarna § 16 görs en uppräkningslista och i sista meningen anges vad som får behandlas på extrastämman;

1. Val av ordförande.

2. Val av sekreterare.

Val av två justeringsmän.

6. Framställningar från styrelsen eller motioner från medlemmarna.

13. Meddelande av plats där protokollet hålls tillgängligt,

Stadgarnas § 16 ska läsas tillsammans med § 13 där det anges att stämma kan godkänna uttaxering där medlemmarna ska kunna ta del av debiteringslängd utvisande det belopp som ska uttaxeras, vad som belöper på vad medlem och när betalning ska ske.

I stadgarna § 13 sista meningen anges att "före ordinarie stämma" ska utgifts- och inkomststat (budget) finnas tillgänglig för granskning. Klaganden gör gällande att såväl stadgar som lag anger att extrastämma inte har rätt att vare sig upphäva eller besluta om ny budget under löpande verksamhetsår. Extra stämman kan besluta om s.k. särskild debiteringslängd (jmf Lagen om förvaltning av samfalligheter (SFL) § 43). Beslutet om debiteringslängd ska därför undanröjas eftersom styrelsen som beslutsunderlag för debiteringslängden använt budgetunderlag istället för underlag där det redovisas om det finns någon klar och förfallen skuld. Det har inte heller gjorts gällande från föreningen att ekonomin skulle vara i obalans eller att den skulle skena iväg.

Klaganden har vid extrastämman efterfrågat om det finns någon klar och förfallen skuld eller varför det finns anledning att ta fram ny debiteringslängd, men varken ordföranden eller styrelsen har ens försökt besvara frågan. Det synes enligt deras uppfattning istället vara så att medlemmar ska betala avgiften genom frivillighet och utan föregående ekonomisk redovisning eller presentation av underlag. Anledningen till vägran att besvara frågor rörande ekonomi förbryllar och är dessutom oförenligt med SFL § 50.

Till ytterligare stöd för att beslutet om budget och debiteringslängd ska undanröjas får även framhållas att extrastämma inte är att jämföra med ordinarie stämma i flera andra avseenden, bland annat är tidpunkt för ordinarie stämma fastlagd i stadgarna, vilket möjliggör planering för både Styrelse och medlemmar. Om det vore lagstiftarens mening att extra stämma skulle kunna hållas närsomhelst i viktiga ekonomiska frågor som budget och kunna ersätta ordinarie stämma, skulle detta ha framgått av lagtext och stadgarna skulle inte ha gjort åtskillnad mellan ordinarie stämma och extra stämma.

Klaganden delar inte samfällighetens uppfattning att det står den extra föreningsstämman fritt att ändra eller helt upphäva ett vid tidigare stämma taget beslut av följande skäl. Genom att mark- och miljödomstolen i mål F 2254-16 prövat frågan slutligt, upphävt beslutet och förordnat att inhibition ska bestå är samfälligheten bunden av domen, om den vinner laga kraft. Klaganden vidhåller att en extra-stämma är förhindrad att upphäva beslut från ordinarie stämma om besluten (tvistiga) har justerats och expedierats. Det är uteslutande en domstol som har denna möjlighet.

Klaganden menar att styrelsen och extra stämman har möjlighet att besluta om särskild debiteringslängd och att det då ska redovisas de faktiska kostnaderna som är anledningen till debiteringslängden.

Klaganden delar samfällighetens uppfattning om att styrelsen kan hyra in snöröjning utan att behöva fråga stämman. Eftersom det inte ges någon information om kostnaden för snöröjning, påstår klaganden att kostnaden torde vara obetydlig i förhållande till kostnaden för administrativa tjänster. Beslutet om inköp av administrativa tjänster borde upphandlas i konkurrens och redovisas öppet för samtliga medlemmar. Genom att klaganden inte är ägare av en bostadsrätt finns ingen anledning för henne att okritiskt köpa de administrativa tjänsterna från en bostadsrättsorganisation, utan att tjänsten först har upphandlats genom anbuds-förfarande.

Samfällighetsföreningen har bl.a. anfört följande, § 6 handlar om upphävande av två vid ordinarie föreningsstämma den 14 maj 2016 tagna beslut. Vad Samfälligheten kan se så behandlar de av käranden åberopade paragraferna §§ 41 och 42 SFL inte denna fråga utan endast frågan om uttaxering av delägaravgifter. Någon annan grund har inte framförts av klaganden innebärande att ett upphävande av tidigare fattat beslut skulle stå i strid mot någon konkret lagbestämmelse. Det är ostridigt att det vid ordinarie föreningsstämman 2016-05-14 inte antogs någon debiteringslängd som uppfyller lagens krav på tvångsdebitering och att MMD i mål F 2254-16 genom intermistiskt beslut givet 2016-06-29 fattat beslut om att där beslutad debi-

teringslängd inte får "verkställas". Vad avser upphandling av tjänst från SBC har styrelsen efter stämmobeslutet valt att inte fullfölja denna upphandling. Klaganden bör enligt Samfälligheten vara nöjd med att två beslut tagna på ordinarie stämman den 14 maj 2016 i § 6 extra föreningsstämma upphävts och inte klaga däröver.

Samfälligheten hävdar att det står den extra föreningsstämman fritt att ändra eller helt upphäva ett vid tidigare stämman taget beslut och att det inte finns något principiellt hinder däremot vare sig i lag eller stadgar. § 7 behandlar antagande av ny debiteringslängd. Detta trots att majoriteten av delägarna trots ovanstående beslut hitintills lojalt betalat en månatlig avgift till Samfälligheten. Det finns emellertid medlemmar som utnyttjat detta till att övervältra sina kostnader på andra genom att inte frivilligt betala på dem fallande utgifter för att täcka Samfällighetens verksamhet trots att de aktivt utnyttjar dess faciliteter. Samfälligheten kan dock inte fortsättningsvis förlita sig på att detta sker.

Styrelsen är enligt § 43 SFL skyldig att se till att erforderliga belopp inflyter från delägarna för att betala föreningens utgifter och om de inte gör detta kan de bli skadeståndsskyldiga. Av detta följer att styrelsen måste i föreliggande fall kalla till en extrastämman för att se till att det finns en av föreningsstämman antagen lagenlig debiteringslängd för att uppfylla styrelsens förpliktelser gentemot delägarna.

Vidare så anger § 41 SFL som huvudregel att om en debiteringslängd ska upprättas som inte avser klart förfallen skuld enligt § 43 ska styrelsen också upprätta en inkomst- och debiteringslängd innan uttaxering sker. Det finns inget i SFL eller stadgarna som hindrar Samfälligheten att om den finner att upprättad inkomst- och utgiftsstat (budget) av någon anledning inte överensstämmer med de kostnader som Samfälligheten har eller om debiteringslängden inte uppfyller lagens krav att på en extra föreningsstämma ta upp frågan om fastställande av en ny debiteringslängd grundad på en reviderad inkomst- och utgiftsstat för att täcka uppkomna kostnader.

Vad avser § 8 i protokoll extra föreningsstämman så avser detta ett beslut för att klargöra styrelsens befogenheter gentemot föreningsstämman för att undvika

framtida överklaganden. Samfälligheten finner att utifrån vad som anförts ovan att på extrastämman fattade beslut i §§ 6, 7, 8 står i full överensstämmelse med gällande lagstiftning och att klaganden saknar grund för sina påståenden om att på den extra föreningsstämman tagits beslut i strid mot gällande lagstiftning.

I § 16 sista stycket anger vilka punkter i angiven dagordning som måste finnas med på dagordningen vid en extrastämma, nämligen punkterna 1, 2, 3, 6, 13. Punkterna 1, 2, 3, 13 är formalia, såsom val av ordförande, sekreterare, justeringsmän samt meddelande av plats där stämmoprotokollet hålls tillgängligt, vilket alltid måste tas upp på en extrastämma. Punkt 6 anger att framställningar från styrelsen eller motioner från medlemmar ska tas upp på en extra föreningsstämma.

I extrastämman har här i sak tagits upp framställningar från styrelsen i enlighet med delgiven kallelse inför extra föreningsstämma vilket enligt Samfälligheten är helt i enlighet med stadgarna. I punkt 6 finns inte angivet några begränsningar för vad som styrelsen får ta upp vid en extrastämma. Här hävdas att det förhållandet att det i stadgarna § 16 punkt 8 anges att frågor om utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd behandlas på ordinarie stämma inte innebär att det finns något stadgeenligt hinder mot att även ta upp dessa frågor på en extrastämma såsom skett i protokoll § 7. Beträffande inkomst- och utgiftsstat så konstateras att den behandlar både verksamhetsåret och den tid som debiteringslängden avser.

Vad avser verksamhetsår och debiteringslängd så ligger det i sakens natur att dessa inte kommer och inte kan vara synkroniserade om månadsdebitering sker då verksamhetsåret är kalenderår men ordinarie föreningsstämma ska hållas i maj året efter varvid ny debiteringslängd ska fastställas.

Om man då har en debiteringslängd som enbart omfattar tiden fram till sista december så saknas i debiteringslängden 5 månader fram till nästa ordinarie föreningsstämma. Här hävdas därför att det enligt lagtext och stadgar inte föreligger hinder mot att debitera på det sätt som beslutats på extrastämman.

Samfälligheten har i samband med antagandet av ny debiteringslängd av naturliga skäl upphävt tidigare beslut i samma fråga på ordinarie stämma den 14 maj 2016 för undvikande av frågetecken om vilken debiteringslängd som framgent ska gälla. Detta är enligt Samfälligheten en självklarhet helt i linje med gällande lagstiftning, stadgar och praxis. Enligt Samfälligheten borde klaganden vara tacksam för att det beslut som klaganden anfört besvär över har undanröjts av extrastämman i stället för att klaga över detta faktum.

Vad avser § 8 upphävandet av beslut om förlängning av avtalet med SBC vid ordinarie stämma den 14 maj 2016 har styrelsen beslutat att inte förlänga detta varför denna fråga idag är en ickefråga. Styrelsen har därför funnit det lämpligt att föreslå extrastämman att upphäva detta beslut vilket skett. Samfälligheten hävdar att på samma sätt som man hyr in snöröjning eller andra uppgifter kan man även hyra in administrativa tjänster och att detta ligger inom styrelsens befogenheter dock med rätt för styrelsen att om så önskas lyfta frågan till föreningsstämman. För att klargöra gränsen mellan styrelsen och föreningsstämman har därför styrelsen föreslagit att den extra föreningsstämman fattar beslut i frågan i enlighet med framlagt förslag vilket stämman godkänt, se § 8 stämmoprotokollet. Detta för att klargöra styrelsens kompetensområde och att undvika framtida överklaganden. Samfälligheten finner att utifrån vad som anförts ovan att på extrastämman fattade beslut står i full överensstämmelse med gällande stadgar och att klaganden saknar grund för sina påståenden om att på extrastämman tagits beslut i strid mot gällande stadgar.

DOMSKÄL

Beslut som fattas på föreningsstämma för en samfällighetsförening kan upphävas eller ändras om det inte tillkommit i behörig ordning eller om det strider mot lagen (1973:1150) om förvaltningen av samfälligheter (SFL) eller mot annan författning eller mot föreningens stadgar och vad gäller uttaxering även om det strider mot föreningsstämmobeslutet, (46, 53 §§ SFL). Det sagda innebär att domstolens prövning i ett klandermål främst innebär en kontroll av om de fattade besluten på stämman strider mot föreningens stadgar eller gällande lagbestämmelser, dvs. om

besluten är formellt korrekta. Domstolen har inte att bedöma lämpligheten av fattade beslut och kan inte heller pröva löpande förvaltningsåtgärder som styrelsen utfört.

Under § 6 i protokollet från extrastämman beslutades att paragraferna § 7 aI och § 11 skulle upphävas. § 7 aI var ett beslut att förlänga ett vtal med SBC ytterligare två år och § 11 var stämmans antagande av styrelsens förslag till utgift- och inkomststat samt debiteringslängd. Vad gäller § 11 inhiherade mark- och miljödomstolen detta beslut den 29 juni 2016. Det vill säga att beslutet om uttaxering inte fick verkställas. Genom dom den 20 januari 2017 upphävde mark- och miljödomstolen § 11 i stämmoprotokollet.

Det som L N angriper är att beslutet på extrastämman att upphäva tidigare beslut på den ordinarie stämman avseende uttaxering strider mot domstolens verkställighetsförbud. Mark- och miljödomstolen finner inget stöd i föreningens stadgar, SFL eller annan författning för denna uppfattning. Att upphäva beslutet om uttaxering på extrastämman för att därefter framlägga och anta en ny, formellt korrekt, debiteringslängd kan vara en sådan åtgärd som styrelsen har att vidta för att föreningen ska få in medel till sin verksamhet fram till den ordinarie stämman.

Av 41 § SFL framgår att styrelsen ska upprätta en utgifts- och inkomststat innan uttaxering sker och att staten ska föreläggas föreningsstämman för godkännande. Som föreningen angett ger lagen inga närmare föreskrifter om statens innehåll. I fråga om föreningar med stort medlemsantal eller företag av sådan omfattning att något mera avsevärt spelrum för flera kostnadsalternativ finns, bör ganska stora krav kunna ställas på statens utformning. Gäller det mindre föreningar där kostnaderna inte varierar nämnvärt, torde däremot staten kunna göras förhållandevis enkel (Prop. 1973:160 s. 432). Det kan även tilläggas att om tillgängliga medel inte räcker till betalning av en förfallen skuld ska styrelsen enligt 43 § första stycket SFL utan dröjsmål upprätta och på en föreningsstämma lägga fram en särskild debiteringslängd och omedelbart taxera ut vad som krävs. Sådan utgifts- och inkomststat som avses i 41 § behöver då inte upprättas innan denna utdebitering

sker (Prop. 1973:160 s. 434). Med detta följer att frågor om uttaxering får tas upp på en extrastämma.

Vad gäller § 11 i stadgarna som anger att föreningens räkenskapsperiod omfattar tiden 1 januari till 31 december, finns det inget i stadgarna som anger att, även om det både är praktiskt och enklare, den inkomst- och utgiftstat som ligger till grund för debiteringslängden ska vara knuten till räkenskapsperioden. Som angetts ovan är det heller inget krav på utgifts- och inkomststat vid en extraordinär utdebitering.

Rönnängs Brygga Samfällighetsförening är en förhållandevis liten förening. Enligt mark- och miljödomstolen uppfyller staten väl de krav som kan ställas utifrån lagstadgade krav. Vidare innehåller debiteringslängden de uppgifter som anges i 42 § nämnda lag.

Beslutet i § 8 står enligt mark- och miljödomstolen i överensstämmelse med lag och gällande stadgar.

Sammanfattningsvis har det inte framkommit något som ger skäl att upphäva de klandrade besluten. L N talan ska därför ogillas.

Med denna bedömning ska L N ersätta samfälligheten för dess rättegångskostnader. Det yrkade beloppet framstår som skäligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 18 april 2017.

Gunnar Bergelin

Sören Karlsson

I domstolens avgörande har deltagit t.f. chefsrådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Sören Karlsson.